

Monumentnummer*: 523751

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82901/90

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Tricht West Betuwe Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Tricht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Geldermalsen M 441

Omschrijving**

Inleiding

Dit GEMAAL genaamd de HOOGLANDSCHE WETERING werd tussen 1925 en 1930 aangelegd aan de noordzijde van de Lingedijk tussen de dorpen Tricht en Buurmalsen. Op deze plaats bevond zich volgens oude kaarten reeds eerder een sluisje. De zogenaamde Hooglandsche Wetering waarin het gemaal zich bevindt, staat haaks op de op dit punt sterk meanderende Linge. Noordelijk van Buurmalsen gaat de Hooglandsche Wetering over in de Assche Wetering. Het huidige gemaalgebouw staat aan de noordzijde van de Lingedijk en ligt iets terug ten opzichte van de overige bebouwing aan deze dijk. Het zorgvuldig en zakelijk vormgegeven en gedetailleerde gebouwtje vertoont invloeden van de Amsterdamse School.

Omschrijving

Op een in beton uitgevoerde onderbouw bevindt zich het rechthoekige gemaalgebouwtje dat van een steil zadeldak met rode, opnieuw verbeterde Hollandse pannen is voorzien. De nok van het dak staat haaks op de Lingedijk en is voorzien van een kleine schoorsteen. De gevels zijn in halfsteens verband gemetseld en voorzien van twee omlopende rollagen ter decoratie. Het gebouw heeft een gepleisterde en witgeschilderde plint. Het gebouw wordt gedeeltelijk omringd door een hekwerk, bestaande uit betonkolommetjes die onderling verbonden zijn door een ijzeren buisframe.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft een oorspronkelijke middendeur met aan weerszijden een 6-ruits raam met een bakstenen lekdorpel. Onder en boven de ramen bevinden zich omlopende en in grootte van elkaar verschillende rollagen. De bovenste rollaag is iets uitgemetseld. De geveltop is voorzien van vlechtingen en heeft een smalle achzijdige gevelopening met een ventilatierooster. De beide ZIJGEVELS hebben elk twee gekoppelde 6-ruits ramen. De brede bakgoot heeft een geprofileerde decoratieve band.

De op de Hooglandsche Wetering gerichte ACHTERGEVEL heeft een symmetrische indeling met in het midden een stalen deur. Aan weerszijden van de deur en erboven bevinden zich smalle gevelopeningen die met glazen bouwstenen zijn gevuld. Boven en onder deze gevelopeningen bevinden zich de omlopende rollagen van baksteen. De van vlechtingen voorziene geveltop heeft een smalle achzijdige gevelopening met een ventilatierooster. Onder deze gevelopening bevindt zich nog een oorspronkelijke lantaarn. Het INTERIEUR van het gemaal bezit o.a. nog een met rode en zwarte tegels belegde vloer, twee motoren waaronder een Heemaf electromotor, een met de hand te bedienen schuif en een stalen I-balk met katrol.

Waardering

GEMAAL genaamd de HOOGLANDSCHE WETERING uit ca. 1925-1930.

-\tVan architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een gaaf bewaard klein doch representatief gemaal. De oorspronkelijke hoofdvorm en baksteendetaillering met invloeden van de Amsterdamse School zijn goed bewaard gebleven. Het gebouwtje zelf valt op door de zorgvuldige afwerking van het metselwerk, de goten en de gevelinvullingen en het daarmee samenhangende gave karakter van het geheel. Gelegen tussen woonhuizen heeft het geheel ook de hoofdvorm van een klein woonhuis. Onder de bescherming vallen naast het gebouw ook de omringende en met de functie van het geheel samenhangende elementen, zoals het opmerkelijk gave interieur van de machinekamer en het 'basement' van het gebouw met hekwerk.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de historisch-ruimtelijke relatie met de Linge en het omringende gebied. Het gebouw is prominent gelegen aan de noordzijde van de Lingedijk alwaar het gemaal een duidelijk aanwezig element in het dijkbeeld vormt.

-\tVan cultuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een klein gemaal uit het interbellum. Het gemaal is nauw verbonden met de geschiedenis van de waterhuishouding in dit Lingegebied.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Gemaal (M)

Functie

Gemaal(M3)